

Status Jerozolimy

6 października 2011

PLAN ONZ DLA JEROZOLIMY, 1947 ROK

Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ numer 181 (II) z 29 listopada 1947 roku zakładała przewidywany podział zdemilitaryzowanej Jerozolimy jako osobnego podmiotu pod egidą Rady Powierniczej ONZ, która stworzyłaby projekt statusu Jerozolimy oraz wskazała namiestnika. Władza ustawodawcza zostanie wybrana w powszechnych wyborach. Status będzie obowiązywał przez 10 lat i po tym czasie zostanie odpowiednio sprawdzony przez Radę Powierniczą, wraz z uczestnictwem obywateli biorących udział w referendum.

Działania wojenne uniemożliwiły wprowadzenie rezolucji w życie. Izrael okupował zachodnią część Jerozolimy, a Jordania okupowała część wschodnią, łącznie ze Starym Miastem. Dlatego też doprowadziło to do powstania podzielonej Jerozolimy.

Rezolucja numer 194 (III) Zgromadzenia Ogólnego z dnia 11 grudnia 1948 roku, ponownie potwierdziła zarówno zasadę umiędzynarodowienia i istniejących praw. Kraje arabskie, odrzucające uznanie Izraela, nie zaakceptowały tej rezolucji. Izrael także zignorował rezolucję i ruszył do rozszerzania swojej jurysdykcji na część okupowanej Jerozolimy. W dniu 23 stycznia 1950 roku Izrael ogłosił Jerozolimę swoją stolicą i usytuował swoje agencje rządowe w zachodniej części miasta. Jordania, na swojej części, ruszyła do sformalizowania swojej kontroli na Starym Mieście. Jednak ustawodawstwo jordańskie wskazywało na to, że ta akcja nie zaszkodzi ostatecznemu uregulowaniu sprawy palestyńskiej.

IZRAELSKA OKUPACJA JEROZOLIMY WSCHODNIEJ, 1967 ROK

Wojna z czerwca 1967 roku radykalnie zmieniła sytuację miasta. W następstwie wojny Izrael rozpoczął okupację Jerozolimy Wschodniej i Zachodniego Brzegu. Od tego momentu zmiany

demograficzne i fizyczne, wprowadzone po wojnie, zostały unieważnione zarówno przez Zgromadzenie Ogólne jak i Radę Bezpieczeństwa. Uznały one, że działania Izraela mają na celu zmianę statusu Jerozolimy.

Rezolucja 252 (1968) Rady Bezpieczeństwa bardzo szczegółowo to objaśnia. Rada rozpatruje w niej „wszystkie prawodawcze i administracyjne kroki oraz akcje podjęte przez Izrael, włączając w to wywłaszczanie ziem i własności, mające na celu zmianę statusu prawnego Jerozolimy za nieważne i nie mogące zmienić tego statusu”. Izrael został wezwany do „unieważnienia wszystkich działań już podjętych i do niezwłocznego zaniechania podejmowania jakichkolwiek działań, które mogłyby zmienić status Jerozolimy”. Rada Bezpieczeństwa potwierdzała te dwa punkty wielokrotnie.

Kiedy Izrael powziął kroki aby zrobić ze zjednoczonej Jerozolimy swoją stolicę, Rada Bezpieczeństwa w dniu 30 czerwca 1980 przyjęła rezolucję 476 (1980) pilnie wzywającą Izrael, siłę okupacyjną, do przestrzegania tej i wcześniejszych rezolucji Rady oraz do natychmiastowego zaniechania uporczywego utrzymywania w polityce i czynach wpływów na charakter i status Świętego Miasta Jerozolimy.

Po tym jak Izrael nie zgodził się z rezolucją, 20 sierpnia 1980 roku Rada przyjęła rezolucję 478 (1980), w której powtórzyła swoje stanowisko mówiące, że wszystkie akcje zmieniające status miasta są nieważne i wezwała państwa do ustanowienia misji dyplomatycznej w Jerozolimie aby Izrael wycofał się z tych działań. Zgromadzenie Ogólne rozpatrzyło te akcje Izraela jako naruszające prawo międzynarodowe, które jednak nie wpłynęło na dalsze zastosowanie 4 Konwencji Genewskiej. Takie rozumienie, potwierdzone przez Zgromadzenie w grudniu 1980, zostało potwierdzone też w latach późniejszych.

W latach 1980. ONZ-towskie rezolucje omawiały problem Jerozolimy w szerszym kontekście niedopuszczalnego

przyłączania terytoriów siłą oraz zastosowania 4 Konwencji Genewskiej względem palestyńskich terytoriów okupowanych przez Izrael od 1967 roku. Wschodnia Jerozolima była uważana, zarówno przez Zgromadzenie Ogólne jak i Radę Bezpieczeństwa, za część okupowanych terenów palestyńskich.

Podczas gdy coraz bardziej wzrastało zaniepokojenie społeczności międzynarodowej kwestią Palestyny, Rada Bezpieczeństwa uchwaliła w dniu 12 października 1990 rezolucję nr 672 potępiającą użycie siły na wzgórzu Haram Al-Sharif, gdzie usytuowany jest meczet Al-Aksa, trzecia najświętsza świątynia Islamu. Rada po potępieniu „szczególnie tych aktów przemocy popełnionych przez izraelskie służby bezpieczeństwa, które doprowadziły do odniesienia obrażeń lub utraty życia ludzkiego”, wezwała Izrael „do skrupulatnego przestrzegania zobowiązań prawnych i obowiązków wobec Konwencji Genewskiej odnoszącej się do Ochrony Cywilów w Czasach Wojny z 12 sierpnia 1949 roku, która ma zastosowanie do wszystkich terenów okupowanych po 1967 roku”.

Zastosowanie Konwencji Genewskiej do Jerozolimy zostało potwierdzone przez Radę Bezpieczeństwa 20 grudnia 1990 roku, gdy wyraziła ona poważne zaniepokojenie pogarszającą się sytuacją na „wszystkich palestyńskich terytoriach okupowanych przez Izrael od 1967 roku, łącznie z Jerozolimą” i wezwała Izrael do jej respektowania.

Od 1997 roku, specjalna sesja ONZ była zwoływana była wiele razy. Na sesji ONZ w lutym 1999 roku Zgromadzenie Ogólne utrzymało swoje wsparcie dla procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie. Powołując się na odpowiednie rezolucje, łącznie z rezolucją 181 (II) Zgromadzenie potwierdziło, że kwestia Jerozolimy i ochrony jej unikatowego duchowego i religijnego wymiaru leży w gestii głębokiego zainteresowania społeczności międzynarodowej. Dodatkowo potwierdziło nielegalny wymiar wszystkich działań podejmowanych przez Izrael, siły okupacyjnej, które zmieniły charakter, status prawny lub skład demograficzny Jerozolimy.

NOWE OSADNICTWO WE WSCHODNIEJ JEROZOLIMIE, 1999 ROK

W maju 1999 roku, rząd izraelski zatwierdził plan powiększenia obszaru zasiedlania w kolonii Maaleh Adumim we wschodniej Jerozolimie o ponad 1300 hektarów (3250 akrów), tworząc nieprzerwany pas osad. Nawiązując do raportu Palestyńskiego Komitetu Praw Człowieka z 1999 roku, przedstawionego na trzydziestej czwartej sesji Zgromadzenia Ogólnego, liczba gospodarstw domowych w koloniach wzrośnie szacunkowo o 25%.

Zgromadzenie Ogólne w rezolucji przyjętej w dniu 9 lutego 1999, ponownie powtórzyło, że wszystkie prawne i administracyjne kroki i akcje podjęte przez Izrael, władzę okupacyjną, które zmieniły charakter, status prawny i skład demograficzny okupowanej Wschodniej Jerozolimy oraz pozostałych okupowanych terytoriów palestyńskich, są niebyłe i nieważne i nie mają jakiejkolwiek ważności.

Zgromadzenie Ogólne ponownie zajęło się sprawą Jerozolimy na pięćdziesiątej piątej sesji. W rezolucji przyjętej dnia 1 grudnia 2000, Zgromadzenie zdecydowało że decyzja Izraela o narzuceniu prawa, jurysdykcji i administracji w Świętym Mieście Jerozolimie była nielegalna a zatem nieważna. Zgromadzenie także ubolewa nad przeniesieniem, przez niektóre państwa swoich misji dyplomatycznych do Jerozolimy co jest naruszeniem rezolucji Rady Bezpieczeństwa o numerze 478 (1980).

Te oświadczenia i rezolucje, jak wiele innych podjętych przez organy ONZ, organizacje międzynarodowe, organizacje pozarządowe i grupy religijne, pokazują trwającą determinację wspólnoty międzynarodowej do pozostania zaangażowanym w przyszłość Jerozolimy. Wykazano także wielką troskę o delikatny status procesu pokojowego i jednomyślne pragnienie, że nie zostaną podjęte żadne działania, które zagrażą temu procesowi.

Tłumaczenie: Agnieszka Jagiełło

Źródło oryginalne: www.un.org

Źródło polskie: [Kampania Solidarności z Palestyną](#)